

ΝΙΚΟΣ ΚΟΥΡΟΥΣΙΗΣ
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΓΛΥΠΤΙΚΗ

NIKOS KOUROUSSIS
FUNCTIONAL SCULPTURE

ISBN 978-9963-8207-9-5

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ / CONTENTS

4

Η λειτουργικότητα ως υπεραξία του έργου τέχνης Δρ. Ελένη Σ. Νικήτα
Functionality as the artwork's added value Dr. Eleni S. Nikita

9

Έργα
Works

74

Η εκτίμηση ενός αρχιτέκτονα Θεοχάρης Δαυίδ
An architect's appreciation Theoharis David

77

Λειτουργική Γλυπτική Κέντρο Τέχνης Διάσπρο
Functional Art Diaspro Art Center

83

Σχέδια
Sketches

93

Μακέτες
Working models

Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ ΩΣ ΥΠΕΡΑΞΙΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΕΧΝΗΣ

Δρ. Ελένη Σ. Νικητά

Η αναμέτρηση του Νίκου Κουρούση με την πολυσημία της έννοιας του χώρου, υπήρξε σταθερή αξία όλης της καλλιτεχνικής του πορείας. Η εικαστική του σκέψη εξερεύνησε, αναπτύχθηκε και μετουσιώθηκε ποιητικά σε χώρους πλασματικούς και φυσικούς, σε επινοημένους αλλά και σε πραγματικούς. Επεκτάθηκε και διεύρυνε σε κοινωνικούς, ιδεολογικούς και πνευματικούς χώρους. Ήχηλάτησε υφιστάμενους, δημιουργώντας καινούριους, νέες εικόνες, νέες έννοιες, πραγματικότητες και σχέσεις. Καθόρισε και καθορίστηκε. Τα έγγραφα ή επιχρυσωμένα καλαπόδια που με εμμονή επανέρχονται ως σημείον στα έργα του δηλώνουν σταθερή αδιάλειπτη πορεία σε δρόμους όπου η ζωή συνυφαίνεται με την τέχνη.

Η εμμονή του Νίκου Κουρούση στην εξερεύνηση του χώρου είχε ως φυσικό απότοκο να καταστεί πρωτοπόρος καλλιτέχνης στη δημιουργία κατασκευών και έργων στον χώρο. Έτσι καλλιέργησε από νωρίς τεχνικές γνώσεις με τις οποίες εξυπηρετούσε την πραγμάτωση του καλλιτεχνικού του οράματος. Έγινε ο ίδιος τεχνίτης, διατηρώντας όμως πάντοτε τη «χάρη του ουρανού» ενός αυθεντικού καλλιτέχνη¹. Έτσι, παρόλο που προέκτεινε το πεδίο της δημιουργίας του πέρα από την «καθαρή» εικαστική δημιουργία σε άλλους συναφείς τομείς της τέχνης, όπως το θέατρο και η λειτουργική γλυπτική, οι δημιουργίες του αποτελούν πάντοτε την ευτυχή σύντηξη τεχνικής και καλλιτεχνικής ενόρασης.

Η ενασχόλησή του από πολύ νωρίς, το 1967, με τη σκηνογραφία, τον οδήγησε το 1985 σ' ένα άλλο τομέα αυτό της λειτουργικής γλυπτικής. Όμως η όποια θητεία του στον συγκεκριμένο αυτό τομέα έγινε εντελώς με τους δικούς του προσωπικούς όρους. Αντιστρέφοντας το σκεπτικό των Dada που ανήγαγαν το βιομηχανικό αντικείμενο καθημερινής χρήσης σε έργο τέχνης, ο Νίκος Κουρούσης δημιούργησε ένα έργο τέχνης, το οποίο προέκτεινε με λειτουργικές ιδιότητες. Προσθέτοντας στα γλυπτά του την υπεραξία της καθημερινής χρήσης, τα συνδέσει μοιραία με το ευ ζην της καθημερινότητάς μας.

Στις παρυφές του σκεπτικού του κινήματος «Τέχνες και Επαγγέλματα» (Arts and Crafts) και πιο κοντά στο Μπάουχαους, έδωσε τις δικές του προσωπικές θέσεις στο ζητούμενο της συνάντησης των καλών με τις εφαρμοσμένες τέχνες.

Η αντίθεσή του στη μαζική παραγωγή και παγκοσμιοποίηση του life style που καταλήγει στη μίμηση των ιδίων προτύπων και στη χρησιμοποίηση σε όλα τα μίξη και πλάτη του πλανήτη μας πανομοιότυπων καταναλωτικών συμβόλων κοινωνικής διαφοροποίησης, είχε ως αποτέλεσμα την επέμβασή του στο επίπεδο της ανθρώπινης καθημερινότητας. Αυτή η επέμβαση έγινε όμως με αζέες, όρους, τεχνικές και μέσα, αμιγώς εικαστικά.

Ο Νίκος Κουρούσης δεν υποτάσσει ποτέ την έμπνευσή του στη χρηστική – λειτουργική αξία του αντικείμενου που δημιουργεί. Ο αισθητικός προβληματισμός και η μορφική του γλώσσα παραμένουν πάντοτε τα ίδια είτε δημιουργεί «καθαρή» είτε λειτουργική τέχνη. Έντεχνα και ενορατικά, η μορφική τελειότητα συμπορεύεται με τη λειτουργικότητα, η οποία αποτελεί την υπεραξία του έργου τέχνης.

Το χρηστικό αντικείμενο που δημιουργεί παραμένει πάντοτε ένα έργο τέχνης, ένα γλυπτό, ένα χειρονακτικό προϊόν του εργαστηρίου ενός μοναχικού καλλιτέχνη. Μακριά από μόδες και συγκεκριμένες τάσεις της λειτουργικής τέχνης, διατηρεί τη μοναδικότητά του και ως έργο τέχνης δεν προσφέρεται για αναπαραγωγή και μαζική κατανάλωση. Για τον Νίκο Κουρούση δεν τέθηκε ποτέ το κρίσιμο ερώτημα που βασάνει τον Johannes Itten¹, αν δηλαδή ο καλλιτέχνης – δημιουργός χρηστικών αντικείμενων έπρεπε να παραμείνει πιστός στην ατομική δημιουργία ή να επιδώσει στενότερη επαφή με τη βιομηχανία.

Τα λειτουργικά γλυπτά του Νίκου Κουρούση κινούνται στους ίδιους ακριβώς αισθητικούς χώρους, έχουν την ίδια υφολογία με την υπόλοιπη καλλιτεχνική του δημιουργία και απορρέουν από τους ίδιους με αυτή εννοιολογικούς προβληματισμούς. Εκφράζουν μορφές και έννοιες που συμβολίζουν την ανθρώπινη κατάσταση και τον κόσμο, όπως τον προλαμβάνει και τον ερμηνεύει ο ίδιος ο καλλιτέχνης.

Το πρώτο λειτουργικό του γλυπτό το δημιούργησε το 1985 και του έδωσε τον τίτλο «Λαβύρινθος». Είναι προφανές ότι τόσο η θεματολογία, όσο και η φόρμα του ανήκουν στον κύκλο της εικαστικής του δημιουργίας με γενικό τίτλο «Λαβύρινθος». Ο λαβύρινθος είναι ένα θέμα που απασχόλησε για μεγάλο χρονικό διάστημα τον καλλιτέχνη. Το πρώτο έργο (διαδραστική κατασκευή) με αυτό το θέμα έγινε το 1970 και μέχρι το 1994 ο λαβύρινθος (ως έννοια και ως φόρμα, ως μύθος και ως σύγχρονη πραγματικότητα) επανέρχεται στη δημιουργία του. Γενικά ο ελληνικός μύθος ως αποκαλυπτικός υπαρξιακών, συλλογικών, μεταφυσικών και παντός άλλου είδους υπερχρονικών ανθρωπίνων καταστάσεων, ως καθαριστική για τον άνθρωπο δύναμη και ως εναλλακτική αφετηρία για ερμηνεία του παρόντος, απασχόλησε διαχρονικά τη θεματολογία του. Στις πολυσήμαντες και πολυεπίπεδες προσεγγίσεις του μύθου, ο Νίκος Κουρούσης έδωσε με το δικό του εκφραστικό μέσο – την τέχνη – την ατομική ερμηνευτική άποψή του καλλιτέχνη. Ο μύθος αποτελεί και το έναυσμα της έμπνευσης πολλών λειτουργικών γλυπτών του. Τόσο η φόρμα όσο και η νοσηματοδότηση αρκετών από αυτά αφορούνται από συγκεκριμένους μύθους. Οι τίτλοι εμπνεύσονται από εμβληματικά μυθολογικά πρόσωπα είναι πλήρως ενδεικτικοί: «Μινώταυρος», «Αριάδνη», «Λήδα», «Καλυψώ», «Κίρκη», «Πέταγμα» (υπονοείται το πέταγμα του Ίκαρου που αποτελεί σημαντικό κύκλο της εικαστικής του δημιουργίας).

Μια άλλη πηγή εκπόρευσης της έμπνευσης του φορτισμένη από τον μύθο και από συμβολικές προεκτάσεις είναι ο ζωδιακός κύκλος. Ο Ταύρος, η Παρθένος, ο Λέων, ο Τοξότης, ο Ζυγός, ο Σκορπιός, ο Αιγόκερως, ο Υδροχόος. Τα σύμβολά τους δίνουν με εικαστικούς όρους, πλήρως ανταποκρινόμενος στο εικαστικό λεξιλόγιο του καλλιτέχνη, ως προεκτάσεις θεματικών κύκλων της εικαστικής του δημιουργίας, ιδιαίτερα των σειρών «Χωρίς τίτλο» και «Υλη - Χρόνος».

Η τέχνη του Νίκου Κουρούση (περισσότερο ή λιγότερο παραστατική, αφαιρετική, μινιμαλιστική, εννοιολογική, συμβολική) ήταν πάντοτε ανθρωποκεντρική. Η ανθρώπινη κατάσταση και περιπέτεια υπήρξε το διαχρονικό του θέμα και η πηγή της έμπνευσής του. Η θέληση του Κουρούση στα κονστρουκτιβιστικά ρεύματα που ξεκινά από τα πρώτα χρόνια της καλλιτεχνικής του πορείας σχετίζεται με αυτά τόσο ιδεολογικά όσο και αισθητικά. Ο προσεκτικός μελετητής δεν είναι δύσκολο να ανιχνεύσει την ανθρωποκεντρική ιδεολογία του καλλιτέχνη καθώς και τους κονστρουκτιβιστικούς τύπους που περιέχει το μορφολογικό του λεξιλόγιο. Η ενασχόλησή του με το χρηστικό αντικείμενο μπορεί συνακόλουθα να ερμηνευθεί και στο πλαίσιο των κονστρουκτιβιστικών ρευμάτων που πιστεύουν στον άνθρωπο και που συνδέουν την τέχνη με την κοινωνία και γενικότερα με τη ζωή.

Ο κονστρουκτιβισμός του Κουρούση στο μορφοπλαστικό επίπεδο έχει μια ιδιοσυγκρασιακή χροιά. Ενώ για το κτίσιμο των έργων χρησιμοποιεί γεωμετρικό λεξιλόγιο, υπάρχει οικονομία και απουσία του περιττού και η συνθετική οργάνωση των όγκων, των φόρμων και των γραμμών γίνεται στη βάση μιας κατασκευαστικής λογικής, όπου το αποτέλεσμα δεν αποτελεί το αποκλειστικό προϊόν νοητικών συλλήψεων αλλά της ώσμωσής τους με φαντασία, αίσθημα και συγκίνηση.

Με τα λειτουργικά του γλυπτά, ο Νίκος Κουρούσης επικεντρώνεται στην επαναδόμηση της έννοιας του χώρου και της γεωμετρίας, ως μιας διαδικασίας ταυτόχρονης έρευνας των δομών και των μηχανισμών του ανθρωπίνου πνεύματος. Ενώ όμως ταξινομεί και οργανώνει προκαλώντας το συναίσθημα της τάξης και της αρμονίας επιτυγχάνει ταυτόχρονα με το εμπνευσμένο συνθετικό αποτέλεσμα και τη διαχείριση των εγγενών εκφραστικών δυνατοτήτων των υλικών του, να προσθέσει στα λειτουργικά γλυπτά του το πρόσημο του συναρπαστικού και του γοητευτικού, ενισχύοντας την αισθητική απόλαυση του χρήστη τους και ικανοποιώντας ταυτόχρονα τόσο πρακτικές, όσο και ψυχικές ανάγκες του. Στην αίσθηση του «ωραίου» που προκαλούν οι γλυπτικές λειτουργικές του κατασκευές ως το αποτέλεσμα της μελετημένης γεωμετρικής τους αρμονίας, προστέθηκε ως υπεράγιο το Πλατωνικό «αρμόζον» στη χρήση τους, το οποίο ο Κουρούσης υπηρετεί με οξυδέρκεια και ευαισθησία.

Εάν κατά τον Jean Baudrillard, τα αντικείμενα μετατρέπονται σ' ένα συμφιές σύστημα σημείων που δομούν τη συμπεριφορά, η λειτουργική προέκταση που δίνει στα γλυπτά του ο Νίκος Κουρούσης παρέχει ερείσματα στην τέχνη να εξουσιάζει τη ζωή.

1. W. Gropius, κείμενο ιδρυτικής διακήρυξης του Μπλάνχουαου.

2. Johannes Itten (1888 – 1967) δάσκαλος στη Σχολή Μπλάνχουαου από το 1919 μέχρι το 1923.

FUNCTIONALITY AS THE ARTWORK'S ADDED VALUE

Dr. Eleni S. Nikita

Nikos Kouroussis' wrestling with the polysemy of the concept of space has been a constant value throughout his artistic career. His artistic thought explored, developed and poetically transformed into both imaginary and actual spaces, invented and real. He expanded and penetrated into social, ideological and intellectual realms. He traced existing areas, creating new images, new concepts, realities and relationships. He defined and was defined. The wooden and gilded shoe molds, which persistently reappear as a signifier in his work, denote a steady uninterrupted course on a path where life is interwoven with art.

Nikos Kouroussis' persistence in the exploration of space has naturally led to in him becoming a pioneer artist in the creation of installations and three-dimensional works. Thus, early on, he also acquired the technical knowledge, which would facilitate the realization of his artistic vision. He became the craftsman, yet always maintaining the "grace of heaven" of a genuine artist¹. So although he extended the scope of his craft beyond 'pure' artistic creation into other related fields of art, such as theater and functional sculpture, his creations are always a fortunate fusion of technique and artistic insight.

His involvement from early on, 1967, with set design, led him in 1985 to another realm, that of functional sculpture. However, his time in this field was served on his own terms. Reversing the thinking of the Dadaists who had elevated the industrial everyday object into a work of art, Nikos Kouroussis created works of art, which are endowed with functional properties. Bestowing his sculptures with the added value of everyday use, he inevitably connected them with the well being of our daily lives.

On the edge of the rationale of the "Arts and Crafts" movement and closer to the Bauhaus, he gave his own personal views on the desired junction between fine and applied art. His opposition to mass production and the globalization of life styles that leads to the imitation of the same standards and to the use of identical consumer symbols of social differentiation across the globe, resulted in his intervention on the level of human daily life. Yet this was done through values, terms, techniques and tools that are purely visual.

Nikos Kouroussis's inspiration is never compromised for the sake of the utilitarian-functional value of the object he creates. His aesthetic reflection and morphic language always remain the same, whether he creates "pure" or functional art. Skillfully and intuitively, morphological perfection goes along with functionality, which constitutes the artwork's added value.

The functional object he creates is always a work of art, a sculpture, a product of manual labor in the studio of a lonely artist. Away from the fads and trends of functional art, it retains its uniqueness and, as an artwork, is not offered for reproduction and mass consumption. Nikos Kouroussis was never troubled by the question that tortured Johannes Itten², whether, that is, the artist-creator of utilitarian objects should remain loyal to individual creation or seek closer contact with the industry.

Nikos Kouroussis's functional sculptures move within the exact same aesthetic space, have the same stylistics with the rest of his artistic creation and are the product of the same conceptual concerns. They express concepts and forms that symbolize the human condition and the world, as perceived and interpreted by the artist himself.

He created his first functional sculpture in 1985 and gave it the title "Labyrinth." It is obvious from both the subject matter and form, that it belongs to a cycle of artistic work under the general title "Labyrinth." The concept, the idea of the labyrinth had preoccupied the artist for a long period of time. The first work (interactive construction) with this theme was made in 1970 and until 1994 the labyrinth or maze (as concept and form, as myth and modern reality) is a recurring element in his creative output. The Greek myth

in general, as revealing of the existential, collective, metaphysical and all other human conditions beyond time, as a cleansing power and as an alternative starting point for the interpretation of the present, has been a constant theme. To the ambiguous and multifaceted approaches to myth, through his own expressive medium – art – Nikos Kouroussis gave his own interpretative view. Myth is the spark of inspiration for many of his functional sculptures. The form and the meanings of several of these, are motivated by specific myths. The titles inspired by iconic mythological persons are fully indicative: "The Minotaur", "Ariadne", "Leda", "Calypso", "Circe", "Flight" (implying Icarus's flight, which constitutes an important cycle of his artistic creation).

Another emanating source of his, charged by myth and symbolic extensions, is the zodiac: Taurus, Virgo, Leo, Sagittarius, Libra, Scorpio, Capricorn, Aquarius. Their symbols are given in visual terms, fully responding to the visual vocabulary of the artist as extensions of thematic cycles of his artistic creativity, particularly in the series "Untitled" and "Time - Matter".

Nikos Kouroussis's art (more or less representational, abstract, minimalist, conceptual, symbolic) was always man-centered. The human condition and adventure has been a timeless theme and a source of inspiration. His tenure in constructivism, which began in the early years of his artistic career, relates both ideologically and aesthetically to this movement. For the careful scholar it is not difficult to detect the humanistic ideology of the artist and the constructivist types contained in his morphological vocabulary. His preoccupation with the utilitarian object can therefore be interpreted in the context of constructivist movements that believe in people and that connect art with society and with life in general.

On a morphoplastic level, Kouroussis's constructivism is rather idiosyncratic. While for the construction of his works he uses a geometric vocabulary, there is economy and absence of the unnecessary. The compositional organization of mass, forms and lines is based on a constructive reasoning, the result of which is not the exclusive product of mental conceptions but their diffusion into imagination, feeling and emotion.

With his functional sculptures, Nikos Kouroussis focuses on reconstructing the concept of space and geometry, as a process of simultaneous investigation of the structures and mechanisms of the human spirit. But while he sorts and organizes causing the feeling of order and harmony, through the inspired compositional outcome and the successful management of the inherent expressive potential of his materials, he succeeds in bestowing his functional sculptures with excitement and charm, enhancing the aesthetic enjoyment of their user, while also satisfying both his practical and emotional needs. In the sense of "the beautiful" effected by his functional sculptural constructions as the result of their well thought-out geometric harmony, they gain the added value of the Platonic 'appropriate' in their use, which Kouroussis serves with insight and sensitivity.

If, as according to Jean Baudrillard, objects are transformed into a coherent system of signs that structure behavior, the functional extension which Nikos Kouroussis give his sculptures, supports the claim of art to dominate over life.

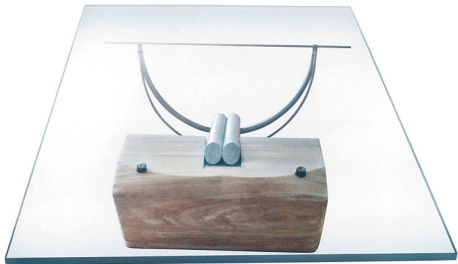
1. W. Gropius, Bauhaus Founding Declaration.

2. Johannes Itten (1888 - 1967), teacher at the Bauhaus School from 1919 until 1923.

EPA
WORKS

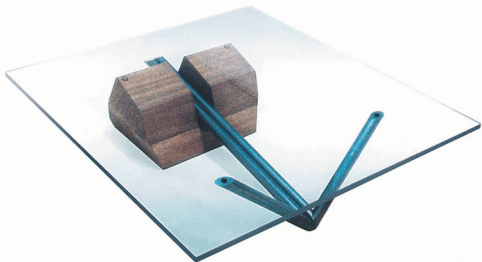

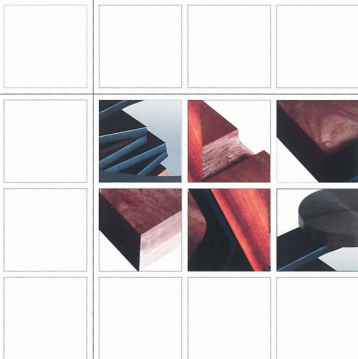

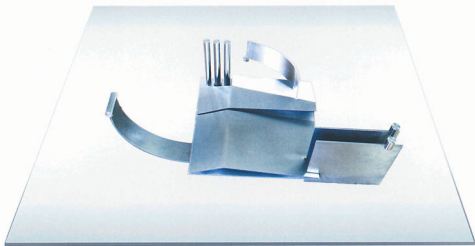

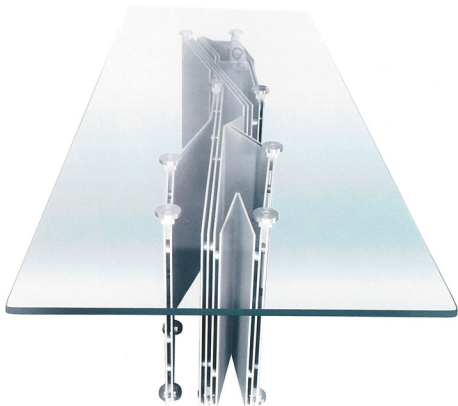

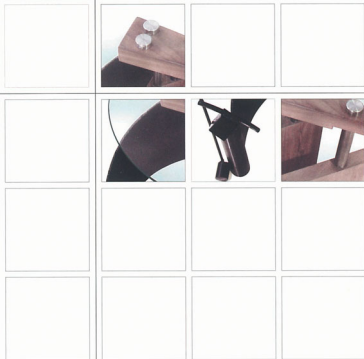

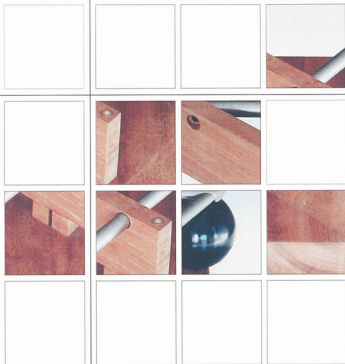

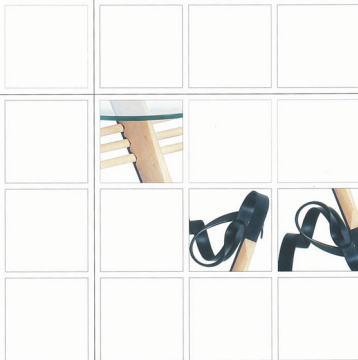

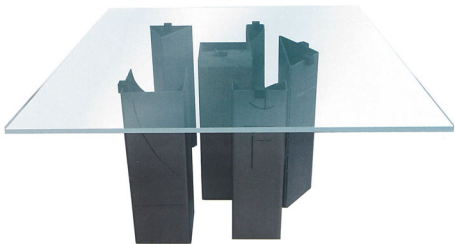

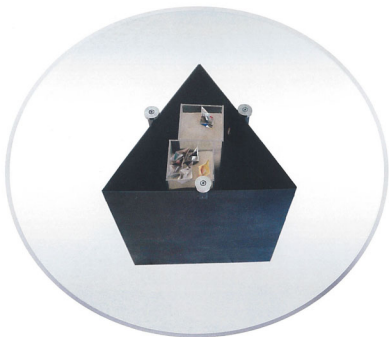

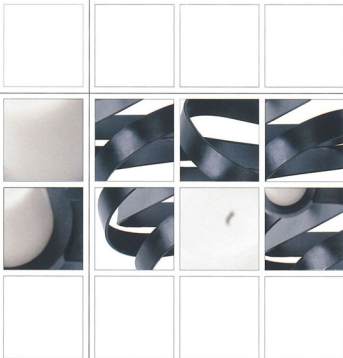

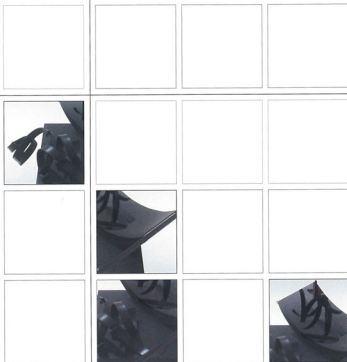

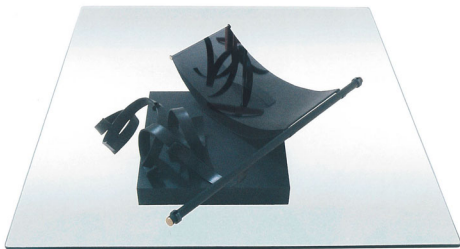

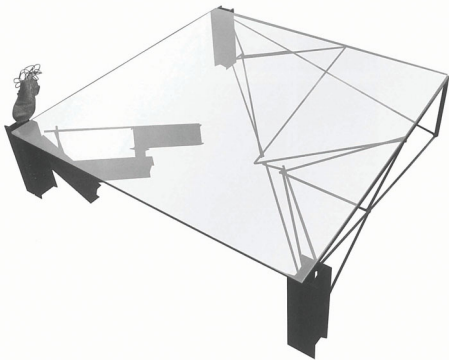

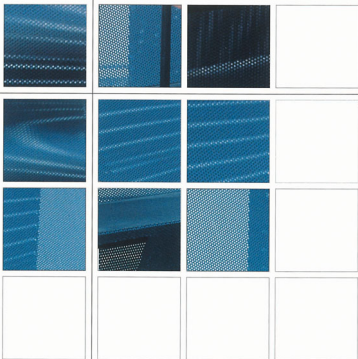

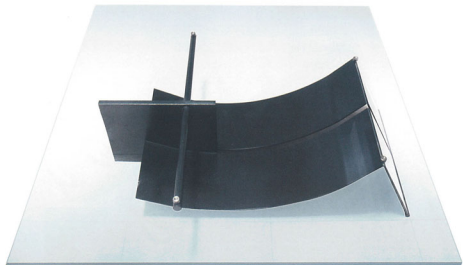

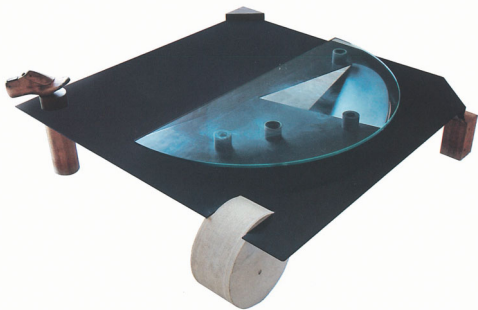

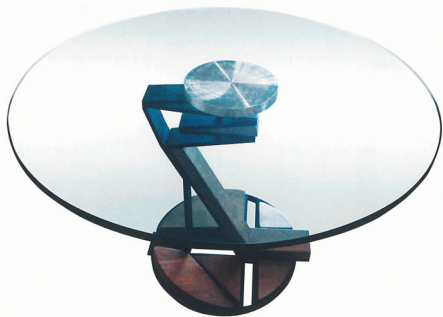

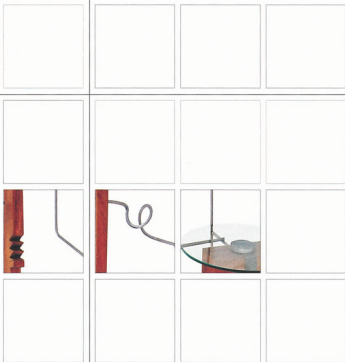

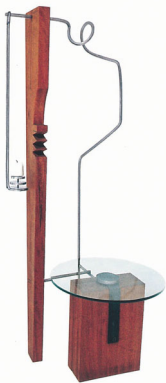

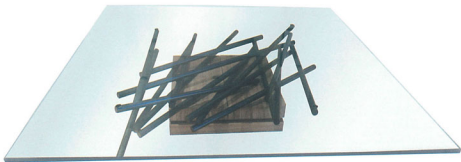

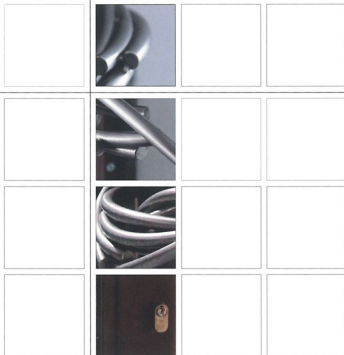

Η ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΕΝΟΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΑ

Ανταποκρινόμενος στο κάλεσμα να γράψω κάποια λόγια για το έργο του φίλου μου, Νίκου Κουρούση, θεωρώ σημαντικό να δηλώσω εξ' αρχής ότι το έργο του μέσα από τα χρόνια, συμπεριλαμβανομένων και των έργων που παρουσιάζονται σε αυτή την έκδοση, ενέπνευσε και συνεχίζει να εμπνέει το δική μου τη δουλειά στην αρχιτεκτονική. Το έργο του έχει ενεργήσει ως υποσυνείδητο υπόβαθρο για τη παραγωγή κάποιων δικών μου αρχιτεκτονικών ιδεών. Αυτό δεν είναι ένα μεμονωμένο περιστατικό. Υπάρχουν αρκετά παραδείγματα και προηγούμενα όπου καλλιτέχνες και αρχιτέκτονες έχουν υπερβεί ή / και παραβιάσει τα παραδοσιακά όρια ανάμεσα στην τέχνη και την αρχιτεκτονική, ειδικά στις αρχές του 20ου αιώνα. Για παράδειγμα οι πρωτεργάτες και οι ακόλουθοι του Ρωσικού Σουπρεματισμού, του Κονστρουκτιβισμού και φυσικά του Μπιάουχουζ. Εκείνες οι ηρωικές και ιστορικές μορφές, τις οποίες δύσκολα θα μπορούσε κανείς να κατηγοριοποιήσει, έχουν υπερβεί τέτοια όρια μέσα από τολμηρά, δημιουργικά άλματα πέρα από τους περιορισμούς και την παράδοση του παρελθόντος.

Τολμώ να χαρακτηρίσω αρκετά από τα έργα που παρουσιάζονται σε αυτό τον κατάλογο ως προοίμια ή μελέτες για τη διαμόρφωση μιας αρχιτεκτονικής ιδέας. Πως έτσι; Όπως και στην αρχιτεκτονική, ο ρόλος της σύνθεσης βασικών και συχνά αντιφατικών υλικών είναι ουσιαστικός: λαξευτή πέτρα, σφυρηλατος χάλυβας, στύβωμένο γυαλί και λείο φυσικό ξύλο αντιπαρτίθενται μεταξύ τους, ερευνώντας πιθανές θέσεις: από πάνω, από κάτω και το ένα μέσα από το άλλο.

Επίσης, ο σχεδιασμός αρθρώσεων, μια αναγκαιότητα προκειμένου να μπορούσαν αυτές οι ιδέες που γεννήθηκαν μέσα από το σχέδιο να κατασκευαστούν και να «στέκουν», διακρίνεται σε κάθε έργο, όπως ακριβώς προκύπτει και στην αρχιτεκτονική διαδικασία.

Τα έργα έχουν επίσης να κάνουν με την κίνηση όπως αυτή εκφράζεται μέσα από τη γραμμή. Μόλις η γραμμή πάρει υλική υπόσταση στρεβλώνει, λυγίζει, διπλώνεται, τεντώνεται και κάποιες φορές μετατρέπεται σε πρόβολο. Αυτή η φυσική έκφραση της γραμμής δεν υπηρετεί μόνο τη συναχή της περίπλοκης διαδικασίας της υλικής σύνθεσης και την ένωση των αρθρώσεων αλλά κατευθύνει το βλέμμα μας μέσα, κάτω και γύρω από την πραγματική και ολοκληρωμένη σύνθεση.

Εν κατακλείδι, αυτά τα έργα εκτείνονται, για μένα, πέρα από την προκαθορισμένη ή / αυτά λειτουργία γιατί μας προκαλούν να αναρωτηθούμε γύρω από τη «χρησιμότητα» ή για την έννοια που αποδίδουμε σε ένα χρήσιμο αντικείμενο, μέσω της επαναδιατύπωσης του όρου. Ασυναισθητά, επιδεκνύουν επίσης πως το δημιουργικό μυαλό και το χέρι συναντιούνται, και απελευθερωμένα από χαρακτηρισμούς και κατηγοριοποιήσεις, δημιουργούν έργα τέχνης τα οποία υπερβαίνουν το αναμενόμενο. Δεν υπάρχει καμία ένδειξη απολίμειας ή φόβου στον τρόπο με τον οποίο ο Νίκος Κουρούσης συλλαμβάνει, σχεδιάζει και συναρμολογεί αυτά τα έργα. Δεν ενδίδει στην αυθαίρετη διακόσμηση και αξιοποιεί τα υλικά με ειλικρίνεια και τόλμη που ποτέ δεν μεταμφιέζεται ούτε και αραιώνεται. Έχουν συνειπνά τα έργα αυτά, κατά την άποψή μου, ομοιότητες με δυναμικά έργα αρχιτεκτονικής τα οποία κατ' αναλογία και μέσω της υλικής τους παρουσίας εμπλουτίζουν το καθημερινό μας περιβάλλον και την εμπειρία μας.

AN ARCHITECT'S APPRECIATION

In being asked to write about the work of my friend Nicos Kouroussis, I must state from the outset that his work has through the years and including the work presented in this publication, inspired and continues to inspire my own work as an architect and has acted as a subconscious underpinning to the generation of some of my own architectonic concepts. This is not a unique occurrence. There have been many precedents where traditional borders between art and architecture have been breached by a diversity of artists and architects especially during the early 20th century. I refer for example to the leaders and acolytes of the Russian Supremacist, Constructivist and of course Bauhaus movements. Those heroic and historic personalities who one would have difficulty labelling, eradicated these borders via their daring creative leaps out of the confines of a traditional past. Also some of our most provocative architects working today in the 21st century begin their search for architectural form and space through the medium of paintings, drawings and sculpture.

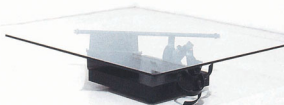
I dare characterize and compare many of the works presented in this catalog as at the very least, preludes or studies towards the shaping of an architectural idea. How is that? Like in architecture they are about the assemblage of basic often contrasting materials in these instances hewn stone, forged steel, polished glass and smoothed natural woods juxtaposed against over under and through each other. In addition the designing of joints, a necessity in order for these ideas first developed through drawing, to be constructed and stand, is celebrated in each of the works and as occurs in the process of making of architecture.

The works are also about movement as expressed through line which once given a material presence is twisted, bent, distorted, stretched and sometimes cantilevered. This physical expression of line, serves not only to literally hold together the often complex material synthesis, and connect the joints, but to guide our eye up through under and around the actual compositions once complete.

To conclude, for me these works extend beyond their assigned function, in that they challenge us to wonder about "usefulness" or what is meant by a useful object through their redefining of the term. They also demonstrate in a visceral way, how the creative mind and hand come together free from characterizations and labeling, to make works of art that transcend the expected. There is no evidence of timidity or fear in the way these works have been conceived, drawn and assembled by Nicos Kouroussis. There is no succumbing to arbitrary ornamentation and the integrity of the materials so boldly engaged, never disguised or diluted. They have therefore in my view; similarities to dynamic works of architecture which like them and through their constructed presence, these works enrich our personal every day environment and experience.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΓΛΥΠΤΙΚΗ
ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΧΝΗΣ ΔΙΑΣΠΡΟ

FUNCTIONAL ART
DI ASPRO ART CENTER

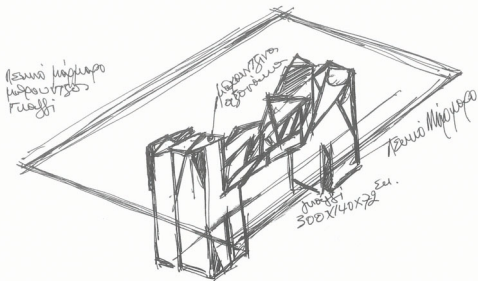

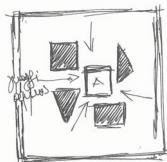

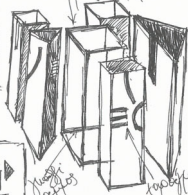
ΣΧΕΔΙΑ
SKETCHES

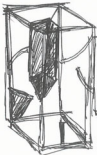
zuepels from 60 tetragono

hairs papiro

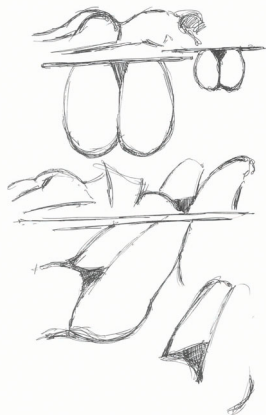

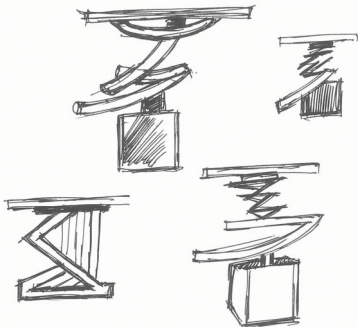
Kuski
cattos

hairs papiro

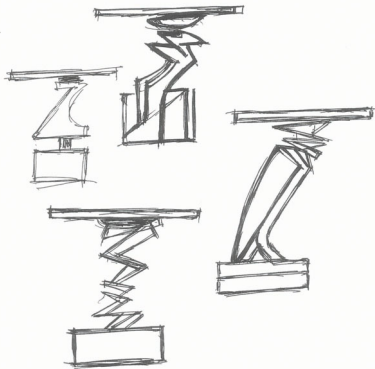

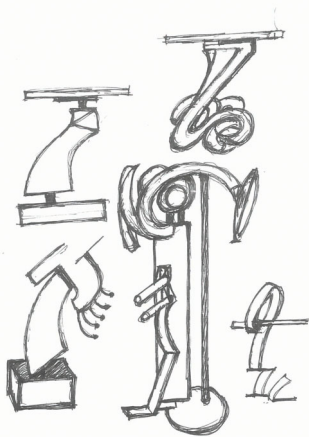

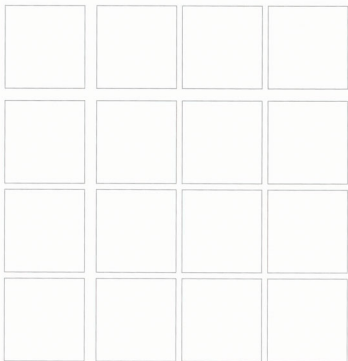

MAKETEE
WORKING MODELS

<i>Μαρία Φωτιάδου / Maria Photiadou</i>	
<i>Τοξότης / Sagittarius</i>	10
<i>Αλακάτι / Alakati</i>	12
<i>Ερωτικό / Erotic</i>	14
<i>Μινώταυρος / Minotaur</i>	28
<i>Κόμπρα / Cobra</i>	36
<i>Αιγόκαιριος / Capricorn</i>	46
<i>Λαβύρινθος / Labyrinth</i>	48
<i>Κίρκη / Circe</i>	50
 <i>Ια Χατζηγιάννου / Ia Hadjioannou</i>	
<i>Κόμπρα 2 / Cobra 2</i>	18
<i>Αριάδνη / Ariadne</i>	56
 <i>Ελένη - Κύπρος Χρυσοστομίδης / Eleni-Kypros Chrysostomides</i>	
<i>Υδροχόος / Aquarius</i>	20
<i>Ραχμάννοφ / Rachmaninoff</i>	22
 <i>Ελένη - Νίκος Αποστολίδης / Eleni-Nikos Apostolides</i>	
<i>Καλυψώ / Calypso</i>	24
<i>Σκορπιός 1 / Scorpio 1</i>	52
<i>Ζυγός / Libra</i>	58
 <i>Στάλα Μαρκουλλή / Stala Markoulli</i>	
<i>Πέταγμα / Flight</i>	26
<i>Σύνθετο Σ / Composite S</i>	66
 <i>Ανδρέας Δημητριάδης / Andreas Demetriades</i>	
<i>Χωρίς Τίτλο 1 / Untitled 1</i>	30
 <i>Κρίστια - Ραμόν Καλησπέρας / Kristia-Ramon Kalisperas</i>	
<i>Σύνθετο Κ / Composite K</i>	32
<i>Χωρίς Τίτλο 2 / Untitled 2</i>	64
 <i>Νόννη Κυπριανού / Noni Kyprianou</i>	
<i>Ταύρος / Taurus</i>	34
<i>Σύνθετο Ν / Composite N</i>	62
 <i>Μαρία - Μάκης Χρίστου / Maria-Makis Christou</i>	
<i>Παρθένος / Virgo</i>	38
 <i>Μαρία Αγγελίδου / Maria Aggelidou</i>	
<i>Τριλογία / Trilogy</i>	40

Κούλλα Σοφοκλέους / Koulla Sofocleous Λήδα / Leda	42
Νίκος Κουρούσιης / Nikos Kouroussis Ανακόντα / Anaconda	44
Ανδρούλλα - Αντρέας Χρίστου / Androulla- Andreas Christou Ισορροπία / Balance	54
Γιάννα - Γιώργος Γιωργής / Gianna-Giorgos Giorgis Αγρινό / Moullon	60
Δώρα - Γιώργος Σεργίδης / Dora-Giorgos Sergides Θετικό-Αρνητικό / Positive-Negative Τριλογία ΑΓΔ / Trilogy AGD	68 70
Κωνσταντίνος Καλησπέρας / Constantinos Kalisperas Αντανάκλαση / Reflection	72
Σκορπιός 2 / Scorpio 2	16

Το Τμήμα Πολυμέσων και Γραφικών Τεχνών του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου υποστηρίζει, ως συν-εκδότης, την παρούσα έκδοση για την Λειτουργική Γλυπτική του Νίκου Κουρούση. Ο Κουρούσης, δεν είναι μόνο ένας εκ των σημαντικότερων Κύπριων καλλιτεχνών του 20ού αιώνα, αλλά επιπλέον, το έργο του συνεχίζει να μας αφορά και στις συνθήκες του 21ου αιώνα.

Επιπρόσθετα, αποτελεί σπάνια περίπτωση σημαντικού δημιουργού των καλών τεχνών, ο οποίος παράγγαγε εκτενές και ουσιαστικό έργο στο χώρο των εφαρμοσμένων τεχνών, όπως για το θέατρο, και την παραγωγή 'λειτουργικών' έργων τέχνης – τα τελευταία παρουσιάζονται εκτενώς στον κατάλογο αυτό.

Οι τέχνες, τόσο οι καλές όσο και, κυριότερα, οι εφαρμοσμένες αποτελούν βασικά αντικείμενα έρευνας και διδασκαλίας στο Τμήμα ΠΟΛΥΓΡΑΤ. Για το λόγο αυτό ανταποκριθήκαμε θετικά στην εισήγηση του καλλιτέχνη για συμμετοχή μας στην εκδοτική παρουσίαση της Λειτουργικής Γλυπτικής. Σημαντικό μέρος αυτής της συνεισφοράς και συνεργασίας, υπήρξε η παράδοση διαλέξεων από τον καλλιτέχνη, στο Χειμερινό Εξάμηνο 2011, στα πλαίσια του μαθήματος Αρχές Τρισδιάστατου Σχεδιασμού, το οποίο διδάσκει η κα Εύα Κοράη (Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό του Τμήματος). Οι φοιτητές ανταποκριθήκαν με μεγάλο ενδιαφέρον και ενθουσιασμό στη συμβολή αυτή του καλλιτέχνη.

Η παραπάνω συνεργασία εμπίπτει και στο 'όνομα' του Τμήματος ΠΟΛΥΓΡΑΤ προς τους δημιουργικούς-παραγωγικούς τομείς που αφορούν άμεσα στα πεδία έρευνας και διδασκαλίας του, όπως και προς την κοινωνία γενικότερα. Τέλος, μια τέτοια συνεργασία μπορεί να ειπωθεί και ως προοίμιο εκτενέστερων και τακτικότερων συνδιαλλαγών με τον καλλιτεχνικό και παραγωγικό κόσμο γενικότερα, που θα πραγματοποιούνται από το ΤΕΠΑΚ με την προγραμματιζόμενη ίδρυση της Σχολής Καλών και Εφαρμοσμένων Τεχνών, στην οποία το Τμήμα ΠΟΛΥΓΡΑΤ θα ενσωματωθεί.

Δρ. Αντώνης Δανός

Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Πολυμέσων και Γραφικών Τεχνών, Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου

The Department of Multimedia and Graphic Arts of the Cyprus University of Technology, is glad to support, as co-publisher, the publication of the Functional Sculpture by Nikos Kouroussis. Kouroussis is not only among the most important Cypriot artists of the 20th century, but moreover, his work is of continuous relevance to the conditions of the 21st century. He is, furthermore, a rare case of an important fine artist, who has produced extensive and substantial work within the applied arts, such as for the theatre and in the area of 'functional' sculpture – the latter are documented in the present catalogue.

The arts, both fine and, especially, applied constitute main fields for research and teaching in the MGA Department. For this reason, we consented to the artist's request to get involved in the publication of his 'functional sculpture'. An important aspect of this encounter has been the deliverance of lectures by the artist, in the autumn 2011, within the 3-Dimensional Design Principles course, taught by Mrs. Eva Korae (Special Teaching Staff in the Department). The students showed great interest in and enthusiasm for the artist's involvement.

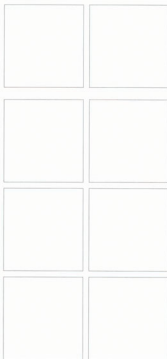
The above collaboration may also be placed in the MGA Department's policy of reaching out to the creative-productive sectors that are relevant to the fields of its research and teaching, and to society in general. Finally, such collaboration may be seen as an indication of the more extensive and regular exchanges between CUT and the artistic and creative world in general, which will materialise with the planned establishment of the Fine and Applied Arts School, in which the MGA Department will be incorporated.

Dr. Antonis Danos

Assistant Professor, Department of Multimedia and Graphic Arts, Cyprus University of Technology

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ
CYPRUS UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

Photographs: Nikos Kouroussis

Zenon Sherepeklis

Design: Marianna Kafaridou

Image manipulation: Sofoklis Karpasitis

Translations: Christina Lambrou

Ianthi Sparsis

Proof reading: Irene Photiou

Printing: Cassoulides Ltd

Φωτογραφίες: Νίκος Κουρούσις

Ζήνωνας Σιερεπεκλής

Σχεδιασμός: Μαριάννα Καφαρίδου

Εικόνα: Σοφοκλής Καρπασίτης

Μετάφραση: Χριστίνα Λάμπρου

Ιάνθη Σπάρση

Έλεγχος κειμένων: Ειρήνη Φωτίου

Εκτύπωση: Κασσουλίδης Λτδ

Νίκος Κουρούσιης
Λειτουργική Γλυπτική

Nikos Kouroussis
Functional Sculpture

2013